

te kort verhaal

Joke Van Caesbroeck

Dertien, veertien

Op de avond van vrijdag de dertiende verkondigde ik op café nogal resoluut dat ik weigerde deel te nemen aan het gekunstelde feest van de liefde. Mijn gezelschap had het over de veertiende, over reservaties in goede restaurants en over gepersonaliseerde koffiemokken. In mijn ooghoek zag ik hoe een zwarte kat een steeg inschoot en ik dacht: het is ook jouw dag niet vandaag.

Dat ik onderweg naar huis, zoals ieder weldenkend mens, voor de zekerheid om de ladder heen had moeten lopen, schoot pas door mijn hoofd toen ik mijn man bij thuiskomst naakt aantrof op het bed, zijn genitaliën bedekt met een intussen koud geworden pizza.

Ik was eerder aan de late kant geweest.

Elke woensdag schrijft Joke Van Caesbroeck een veel te kort verhaal.

“Eén fout en de metershoge kaart kan in de vuilbak”

De Nederlandse kunstenaar Carlijn Kingma noemt zichzelf cartograaf, maar dan niet van steden of rivieren. Met haar nieuwste tekening legt ze de Nederlandse woningmarkt bloot – van kranen met investeringen tot buizen vol huurgeld. “Via de kaarten probeer ik de wereld te begrijpen.”

“Helemaal bovenin zie je de beleggers en banken, die de kranen opendraaien waarmee de investeringen van de ene naar de andere plek stromen”, vertelt de Nederlandse kunstenaar Carlijn Kingma over haar nieuwste tekening,

waarin ze de huidige Nederlandse wooncrisis fileert.

In haar metersgrote tekening, die tot 8 maart tentoongesteld staat in de expositie Brutus in Rotterdam, doemt de “machinerie van de volkshuisvesting” op

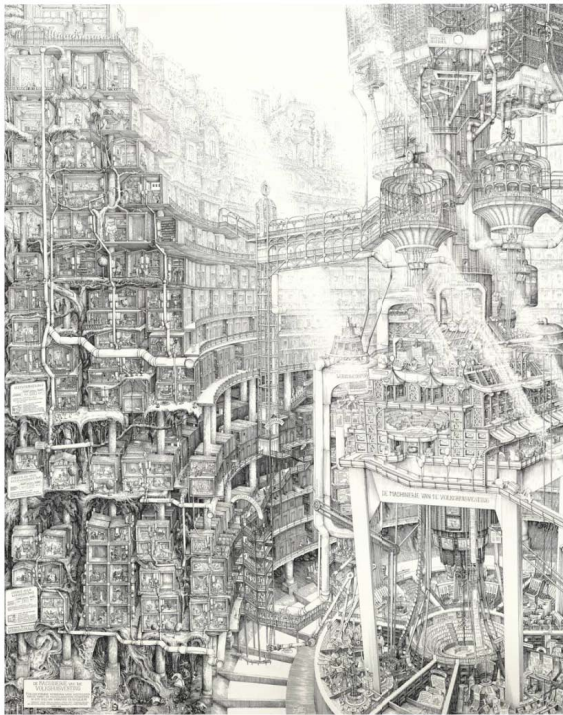
als een fijnmazige constructie van buizen, leidingen, katrollen, kooien en tralies. “Het geld loopt door naar beneden, waar de huurmarkt en koopmarkt zijn afgebeeld, nog lager vind je de ontwikkelaars, bouwbedrijven ... He-

“Erik Van Looy zei me dat ik geen jurylid meer mag zijn, omdat m'n opmerkingen te duister zijn”

Herman Brusselmans onthult in zijn column in *Humo* waarom hij niet meer in *De slimste mens ter wereld* te zien is.

© Geert Van de Velde

In haar nieuwe gigantische tekening ‘De machinerie van volkshuisvesting’ fileert Kingma de Nederlandse

Een detail uit 'De machinerie van volkshuisvesting'. © Carlijn Kingma

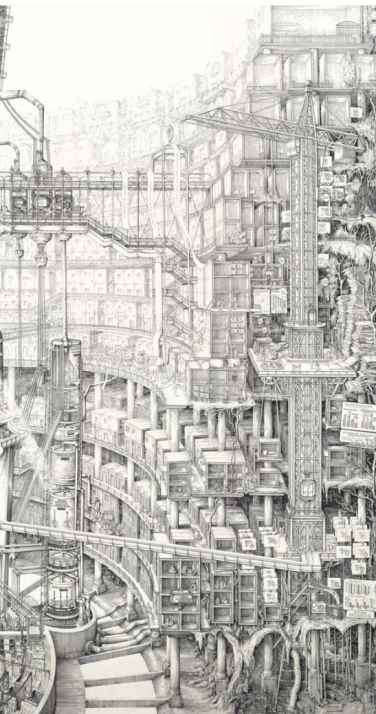
lemaal beneden bevindt zich de aula van de politiek."

Een witte pagina kan nauwelijks weerwerk bieden tegen de Rotting-pen van Kingma. De 34-jarige architecte noemt haar werken "kaarten van maatschappelijke

lijken onrecht". In millimeterdunne schreden van zwart, zwarter en zwartst tekent Kingma metaforische denkwerelden die onze maatschappelijke structuren weerspiegelen. Een Toren van Babylon die het geldstelsel voorstelt,

enorme waterwerken waar het geld in onze economie doorheen vloeit, of vengoed de westerse wetenschappelijke traditie als een mythische berg, waar Darwin bovenaan op de troon zit.

De tekeningen een activerende insteek hebben, mag duidelijk zijn. "Wie de geldkraan open- of dichtdraait en waar dat geld naartoe vloeit, dat zijn politieke beslissingen", aldus Kingma. De tekening over de woonmarkt is een vervolg op haar vorige reusachtige tekening, getiteld *Waterwerk van ons geld*. Daarin nam ze het financiële stelsel onder de loep. "Voor die kaart wou ik het wereld vatten die gehuld is in vakjargon. Water wordt vaak gebruikt als metafoor voor geld:

wooncrisis. © Carlijn Kingma

ging ze zelfs te rade bij het ministerie van Volkshuisvesting.

Zien ze haar graag komen, die bankiers en ministers? "Ze werken graag mee. En dat is opvallend anders dan hoe mijn partner wordt behandeld, die journalist is. Volgens mij omdat de kaarten een systeem proberen te ontfermen, zonder individueel oordeel. Het gaat ons niet om het onthullen van één bepaalde bankier, maar om het totaalplaatje."

Eens de onderzoeksfase klaar is, en honderden schetsboeken met ideeën zijn gevuld, start het tekenproces. Kingma begint te tekenen in de linkerhoek onderaan, en werkt in één stuk door tot het hele canvas is gevuld. Eens ze zich op de tekenstof heeft geplaatst, komt ze er maandenlang niet meer af. "Ik geraak in een extreem flow-modus, doe niets anders dan tekenen en vergeet soms te eten. Want één fout en alles kan in de vuilbak. Is dat ene huisje in de rechterhoek niet op de juiste schaal, dan is je hele kaart verpest." Of ze dat al eens heeft voorgezagen? "Nee, eigenlijk niet."

Slechts één pen gebruikte ze: de Rotring Rapidograph. "Superdun, superscherp, superzwaar en superconsistent", zegt Kingma. Maar vooral: sinds kort niet meer te koop. "Een klein dramaatje. Ik vraag nu iedereen die deze pen nog liggen heeft om ze me op te sturen. Zo wanhopig ben ik." En ze heeft er een heleboel nodig: haar tekening van het geldstelsel nam 2.400 uren in beslag.

Architectentraditie

Kingma is architect van opleiding, maar dat vulde ze ook als student al anders in. Op 18 jaar startte ze aan de universiteit van Delft in de richting architectuur, met het idee dat ze daar heel wel oké zouden zijn met het uittekenen van utopische werelden. "Ik begreep niet goed waarom je er wel aan de universiteit mag studeren als je de tegels van een rechtsgebouw tekent, maar niet als je maatschappelijke structuren probeert te verbeelden? Uiteindelijk leverten architecten alleen een tekening die toont hoe iets in elkaar zit. We raken geen steen aan."

"Bovendien zijn veel architecten me vooragegaan in het tekenen van bouwwerken die niet bestaan. Ik pas dus perfect in de architectentraditie. Het duurde wel drie jaar voor de universiteit dat doorbraak. *(lacht)* Uiteindelijk telden ze bij, nadat ik een tekening had gemaakt over hoe de universiteit moet functioneren om weer een vrijdenkplaats te worden."

"Met Kingma nu worden aangesproken als artiest, architect of als onderzoeker en journalist?"

"Uiteindelijk blijft de kaart voor mij het belangrijkste. De compositie en de schaal van de tekening helpen de toeschouwer om het systeem te doorgronden: je ziet hoe problemen zich met elkaar verhouden. Via de kaarten probeer ik zelf de wereld te begrijpen. En dat is wat kunst is: je internaliseert de wereld, maakt er iets eigen van, en geeft die dan terug aan de toeschouwer in de vorm van je werk. Vaak krijg ik reacties als: 'Oh, nu begrijp ik het'."

Dat draait het om: onderwerpen die veraf staan van mensen terug voelbaar maken."

Marie Van Loon

Vakbonden bij VRT en RTBF roepen op Eurosongsfestival te boycotten

De Franstalige zender RTBF zal donderdag de Belgische kandidaat voor het komende Songsfestival voorstellen, maar de vakbonden ACOD (VRT) en CGSP (RTBF) roepen op de liedjeswedstrijd te boycotten omwille van de Israëlische deelname.

Dat Israël mag deelnemen aan het Eurovisiesongsfestival, werd begin december 2025 al beslist na een Algemene Vergadering van de European Broadcasting Union (EBU). Maar die declinatie blijft de gemoeden beïnvloeden, door het geweld en de gruwel in Gaza. De RTBF bevestigde daags nadien dat ook België een kandidaat naar Wenen zal sturen. Wie dat zal zijn, komen we donderdag te weten. Maar de vakbonden ACOD-VRT en CGSP-RTBF vragen om het Songsfestival te boycotten.

"Deze actie kadert in een grotere, internationale geheel. Landen als Spanje, Nederland en Ierland hebben al gekozen voor de boycot"

Eric Tamundele
CGSP-RTBF

Aan de inkomhal van het gedeelde omroepgebouw aan de Reyerslaan hebben ze dinsdag een reeks houten poppen geplaatst die samen de boodschap "Boycot Eurovisie" brengen. De borden hebben ook een tweetalige boodschap naar hun respectievelijke rechtsgestuur, aan RTBF met de vraag om alsnog af te zien van hun deelname en dus geen kandidaat af te vaardigen. De VRT-directie kreeg de vraag om het festival niet uit te zenden.

"Deze actie kadert in een grotere, internationale geheel", zegt Eric Tamundele van CGSP-RTBF. "Landen als Spanje, Nederland en Ierland hebben al gekozen voor de boycot en in andere landen, zoals Malta en Griekenland, voeren vakbonden ook actie om de uitzending van het Eurovisiesongsfestival tegen te houden." Volgens het persbericht dat de bonden uitstuurden, heeft de RTBF alvast beloofd om de weerdraden in de Gazastrook niet te negeren. De VRT beslist te ook al om het Eurovisiesongsfestival uit te zenden, maar wel met "bijkomende omkadering".

Diebrecht De Smet

"Elke tekening is een journalistiek project. Een onderzoek naar hoe die sector nu juist in elkaar zit"

Carlijn Kingma

liquiditeit, een trickledowneconomie... In de tekening is de economie een toren die bevoeld wordt door een irrigatiesysteem: de financiële sector. Maar sommige reservoirs zijn overvol, terwijl andere droog staan."

2.400 uren

De uiterst fijne pentekeningen doen denken aan het werk van de Italiaanse etser Giovanni Battista Piranesi. Maar waar Piranesi fictieve plekken schetste, blijft Kingma's werk steeds dicht bij de werkelijkheid. "Elke tekening is een journalistiek project. Een onderzoek naar hoe die sector nu juist in elkaar zit", zegt ze. Voor de twee laatste tekeningen werkte ze nauw samen met haar partner, de financieel journalist Thomas Bollen. Maar Kingma schakelt ook de hulp in van experts, onderzoekers, bankiers en academici. Voor haar tekening over de wooncrisis